

lidt efter lidt, den kan ikke ske pludselig. Det er vor Pligt at sørge for, at disse Brug bliver oprettet paa en saadan Maade, at de virkelig betrygger en selvstændig Eksistens for de Mennesker, der kommer til at besidde dem. De maa være af en saadan Størrelse, at vedkommende gennem Arbejdet derpaa kan erhverve sig Opholdet til sig selv og deres Familie, de maa kunne leve uden at skulle behøve at arbejde for andre. Dette maa man stadig have for Øje, naar man skal træffe den endelige Ordning af denne Sag.

Den højtærede Justitsminister udtalte forleden ved Fremsettelsen af Lovforslaget om Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom, at der ude paa Landet i Arbejderklassen var en Hunger efter Jord, at man skriger og raaber paa at blive tilfredsstillet, og at det var Hensigten med disse Lovforslag at stille denne Hunger. Jeg tror nu ikke rigtig paa, at en saadan Hunger i Øjeblikket er til Stede i det Omfang, som den højtærede Justitsminister syntes at mene, men skulde det være Tilfældet, maa vi selvfølgelig se at faa dette Spørgsmaal løst hurtigst muligt for at afhjælpe Savnet. Skulde den derimod, hvad jeg snarere tror, ikke være saa stærk i Øjeblikket, bør man efter min Mening give sig Tid til at overveje disse Forhold til Bunds, saaledes at der kan blive truffet en fuldt ud betryggende Ordning.

Jeg tvivler ikke om, at Ministeriet er besjælet af den bedste Villie til at komme til en virkelig samfundsmæssig set god Løsning af dette Spørgsmaal, derfor borger den højtærede Ministers Udtalelser om, at dette Lovforslag ikke er et Agitationsforslag. Denne Udtalelse glædede mig meget, thi det vilde virke ganske ødelæggende for en betryggende Gennemførelse af denne Sag, om den skulde gøres til et partipolitisk Agitationsnummer. Mit Parti haaber, at det maa lykkes at komme til Enighed om Løsningen af dette Spørgsmaal, men vi vil dog allerede paa nærværende Tidspunkt gøre opmærksom paa, at en Løsning i Overensstemmelse med de af Ministeren forelagte Lovforslag ikke vil være ensbetydende med, at det vil være raadeligt paa nærværende Tidspunkt at benytte sig af de Fordele, som disse Lovforslag tilbyder. Naar det hidtil er gaet godt med Udstykningen af Jord til Husmandsbrug, skyldes det de opadgaaende Konjunkturer i Forbindelse med et ganske overordentlig energisk Arbejde fra de Menneskers Side, som er kommet i Besiddelse af disse Brug. De har i de Aar, i hvilke

Statshusmandsloven har virket — fra 1899 til Dato —, udført et Arbejde af overordentlig stor Betydning samfundsmæssig set, men de har desuden bragt Samfundet et stort Offer gennem den Energi, hvormed de har stræbt at holde sig oppe, og uden hvilken de ikke vilde have kunnet holde sig oppe. Det kan nok lade sig gøre at gaa til en Løsning af det betydningsfulde Jordspørgsmaal paa et Tidspunkt, hvor man antagelig er paa Toppen af Højkonjunkturerne og Dyrtiden, men at føre Sagen ud i det praktiske Liv paa et saadant Tidspunkt, vilde sikkert være et overordentlig farligt Eksperiment, og Betingelsen for, at det skal lykkes, er derfor, at man meget nøje overvejer, hvilken Vej man skal gaa. Intet Menneske eller i alt Fald kun ganske faa særlig dygtige Landmænd vil under de nuværende Forhold kunne købe Jord, opføre Bygninger derpaa og skaffe Besætning til et saadant Brug, som han saa kan leve lykkelig og tilfreds paa i Fremtiden, dersom han skal laane alle de Penge, der vil gaa med her til, og forrente og afdrage dem. Betingelsen for, at der paa saadanne Ejendomme virkelig skal kunne skabes gode og lykkelige Forhold for de Mennesker, der skal leve der, er derfor, at man fra Samfundets Side yder enten en direkte eller en indirekte Hjælp til at sætte en saadan Bedrift i Gang, og det er jo ogsaa herpaa, at de foreliggende Lovforslag tager Sigte. I modsat Fald vilde der kræves en ganske betydelig Formue for at oprette et saadant Hjem.

De foreliggende Lovforslag gaar alt-saa ud paa at bringe Hjælp, men jeg tvivler meget om, at de foreslaaede Foranstaltninger i Øjeblikket vil være tilstrækkelige dertil. Disse tre Lovforslag sammen med det i Landstinget liggende Lovforslag om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje og Lovforslaget om Fæstegods, Leje- og Fæstehuses Overgang til frit Eje gaar jo alle ud paa at løse Dele af Jordspørgsmaalet. Det havde været meget heldigt og gavnligt, om der, samtidig med at disse Lovforslag kom til at foreligge, havde foreligget Forslag fra Ministeriets Side om hele Jordbeskatningsspørgsmaalet, thi jeg anser det for at være umuligt eller i alt Fald meget vanskeligt at faa løst disse Spørgsmaal, uden at hele Jordbeskatningsspørgsmaalet samtidig bliver draget med ind, uden at der samtidig kommer til at foreligge en Angivelse af, hvilke Veje man har tænkt sig at gaa i Fremtiden paa Jordbeskatningens